

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน
โดยองค์กรชาวบ้านในกลุ่มน้ำแม่มอก อำเภอเถิน
จังหวัดลำปาง

ชื่อผู้เขียน

นางสาวสิริพันธุ์ พองันทา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.อนุรักษ์

ปัญญาวัฒน์

ประธานกรรมการ

ศาสตราจารย์ ดร.มนัส

สุวรรณ

กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ

ลีสุวรรณ

กรรมการ

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการส่งเสริมการจัดการป่าโดยองค์กรชาวบ้าน ในกลุ่มน้ำแม่มอก อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินประสิทธิผลของโครงการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนโดยองค์กรชาวบ้านในกลุ่มน้ำแม่มอก อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง โดยเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ 3 ประการ คือ เพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านเป็นผู้รักษาป่าหรือใช้ป่าอย่างประหยัดและยั่งยืน เพื่อส่งเสริมอาชีพใหม่และพัฒนาอาชีพเดิมให้สามารถนำไปสู่การพึ่งพาตนเอง และเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของชาวบ้าน

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP) ของ Stufflebeam ผสมผสานกับรูปแบบการประเมิน Countenance ของ Stake ผู้ให้ข้อมูลหลัก และกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือ กรรมการบริหารงานเครือข่ายป่าชุมชนกลุ่มน้ำแม่มอก เฉพาะพื้นที่หลักของโครงการจำนวน 2 ตำบล ได้แก่ ตำบลแม่มอก จำนวน 4 หมู่บ้าน และตำบลเวียงมอก จำนวน 6 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 คน รวมเป็นจำนวน 10 คน และสมาชิกโครงการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชนโดยองค์กรชาวบ้านในกลุ่มน้ำแม่มอก อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง เฉพาะที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน จำนวน 333 คน จากประชากรทั้งสิ้น 2,001 ครัวเรือน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้ศึกษาใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการพรรณนาบนฐานนิยมเชื่อมโยงข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า (1) สมาชิกโครงการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าร่วมโครงการมีการปฏิบัติตัวในด้านการใช้ป่าในระดับปานกลาง แต่ภายหลังเข้าร่วมโครงการฯ แล้วกลุ่มตัวอย่างมีการปฏิบัติตัวอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วพบว่าการปฏิบัติตัวในด้านการ

ใช้ป่าเพิ่มขึ้น (2) ก่อนเข้าร่วมโครงการสมาชิกโครงการ มีการปฏิบัติตัวในด้านการจัดการป่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่ภายหลังเข้าร่วมโครงการแล้วมีการปฏิบัติตัวในด้านการจัดการป่าเพิ่มมากขึ้น และ (3) ก่อนเข้าร่วมโครงการ ชาวบ้านมีการปฏิบัติตัวในการพัฒนาอาชีพและสร้างอาชีพในระดับปานกลาง และภายหลังได้เข้าร่วมโครงการแล้วพบว่ามีการปฏิบัติตัวในด้านการพัฒนาและสร้างอาชีพเพิ่มมากขึ้น

จากผลการศึกษาจึงสรุปได้ว่าโครงการส่งเสริมการจัดการป่าชุมชน โดยองค์กรชาวบ้านในกลุ่มน้ำมอก อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง ได้ดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ กล่าวคือ เป็นการส่งเสริมให้ชาวบ้านได้กลายเป็นผู้รักษาป่าและใช้ป่าอย่างประหยัด และยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอาชีพใหม่และพัฒนาอาชีพเดิมให้ชาวบ้านสามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีการส่งเสริมให้ชาวบ้านมีความรู้ความสามารถเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง

Independent Study Title	An Evaluation of the Community Forest Management Promotion Project in Mae – Mok Watershed Area, Thoen District, Lampang Province		
Author	Siriphun Fongkanta		
M.A.	Man and Environment Management		
Examining Committee	Assoc.Prof.Dr.Anurak	Panyanuwat	Chairman
	Prof.Dr.Manat	Suwan	Member
	Assoc.Prof.Dr.Chukiat	Leesuwan	Member

ABSTRACT

An evaluation of the village – based project of community forest management promotion in the Mae – Mok watershed, Thoen district, Lampang aimed at comparing its results with the project objectives. Those were to encourage the villagers to protect and use their forest sustainably, to promote new occupations and develop their current occupations for self – sufficiency and to develop their knowledge and capabilities in such matters.

The researcher applied Stufflebeam’ s CIPP model integrated with Stake’s countenance model for this project evaluation. The key informants and samples of this study consisted of the Mae – Mok community forest network’s administrative committee, focusing on 2 sub-districts - 4 villages in Mae – Mok sub-district, and 6 villages in Wiang-Mok sub-district. A group of 333 samples was selected from 2,001 households’ leaders. Data were collected by the use of interviewing format and a set of questionnaires. The collected data were analysed, using SPSS program for Windows by frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. Descriptive data were grouped and analysed relating to relevant problem issues.

The results of the study were as follows ;

The samples showed that their knowledge, understandings and practices were improved after the project implementation period. Such practices were toward their community

forest management, the use of forest for sustainability, and occupational development. Such improvements moved from a moderate to high level. Therefore, the village - based project of community forest management was found successful ,comparing with its objectives.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University